

INFORMASJONSBROSJYRE PASIENTSKADEERSTATNING

**ADVOKATFIRMAET SALOMON JOHANSEN
ADVOKAT THOMAS BENESTAD**

1. Hva er Norsk pasientskadeerstatning (NPE)?

Norsk Pasientskadeerstatning (NPE) er et statlig forvaltningsorgan som behandler erstatningsaker hvor pasienter har fått skade som følge av feilbehandling/behandlingssvikt.

2. Erstatningsvilkår

Pasientskadeerstatningsordningen gjelder for skader som forårsakes

- av helsepersonell som yter helsehjelp i henhold til offentlig autorisasjon eller lisens, personer som opptrer på vegne av disse, personer som har rett til å utøve yrke som helsepersonell midlertidig i Norge uten norsk autorisasjon, lisens eller spesialistgodkjenning eller andre personer som er fastsatt i forskrift,
- i institusjon under spesialisthelsetjenesten og kommunehelsetjenesten, og
- under ambulansetransport

Som pasientskader regnes skader som er «voldt under veiledning, undersøkelse, diagnostisering, behandling, ekspedisjon av legemidler fra apotek, pleie, vaksinasjon, prøvetaking, analyse av prøver, røntgen, forebygging av helseskader, medisinsk forsøksvirksomhet samt donasjon av organer, blod og vev».

For å få pasientskadeerstatning må skaden skyldes

- svikt ved ytelsen av helsehjelp, selv om ingen kan lastes,
- teknisk svikt ved apparat, redskap eller annet utstyr som er brukt ved ytelsen av helsehjelp,
- smitte eller infeksjon, når dette ikke i hovedsak skyldes pasientens tilstand eller sykdom,
- vaksinasjon, eller
- forhold som medfører ansvar for helse- og omsorgstjenesten eller helsepersonell etter alminnelige erstatningsregler.

Ved vurderingen skal det sees hen til hvilke krav som skadelidte med rimelighet kan stille til aktuelle virksomhet/tjeneste, og disse er satt til side i den konkrete sak. Det at sykehuset e.l. ikke har hatt tilstrekkelige ressurser medfører ikke ansvar, dersom ressursfordelingen har vært forsvarlig og virksomheten i alminnelighet holder en forsvarlig standard. Likevel kan det i helt spesielle tilfeller tilkjennes erstatning dersom det foreligger en særlig stor eller særlig uventet pasientskade som ikke kan anses som utslag av en risiko som pasienten må akseptere. Det skal legges vekt på om det er gitt tilstrekkelig informasjon på forhånd.

3. Hva erstattes av Norsk pasientskadeerstatning?

Dersom vilkårene for erstatning er tilfredsstilte, kan Norsk pasientskadeerstatning utbetale erstatning for:

- påførte og fremtidige utgifter
- påført og fremtidig inntektstap
- menerstatning
- forsørgertapserstatning

Tap under 5 000,- dekkes ikke.

Erstatning (oppreisning) for skade av ikke-økonomisk art dekkes ikke. Tilsvarende dekkes ikke skader forårsaket ved arbeid (yrkesskader).

a) Påførte/fremtidige utgifter

Relevante og nødvendige utgifter som følge av pasientskaden kan kreves dekket. Det må foretas en konkret vurdering i den enkelte sak. Eksempler på utgifter som kan kreves dekket er utgifter til medisiner, egenandel ved behandling/operasjon osv.

Det er viktig å sikre seg dokumentasjon/bevis for sine utgifter mv. Husk derfor å ta vare på kvitteringer osv.

b) Påfør/fremtidig inntektstap

Med inntektstap regnes både:

- 1) inntektstap som følge av redusert/bortfall av arbeidsevne i arbeidslivet mv
- 2) inntektstap som følge av redusert/bortfall av arbeidsevne i hjemmet mv

Begge former for inntektstap kan gi grunnlag for erstatning.

Inntektstap beregnes konkret med utgangspunkt i de faktiske forhold forut for skadetidspunktet. Ved vurderingen av inntektstap som følge av redusert/bortfall av arbeidsevnen i arbeidslivet mv sees det hen til skadelidtes lønns-/arbeidssituasjon på skadetidspunktet, eventuelt også på arbeidserfaring, studiebakgrunn mv. Tilsvarende vil det ved beregningen av inntektstap som følge av redusert/bortfall av arbeidsevnen i hjemmet mv, tas hensyn til de arbeidsoppgaver skadelidte utførte før uhellet sett i forhold til hva skadelidte klarer/ikke klarer etter skadehendelsen. Skadelidte i parforhold har en viss plikt til å omfordele arbeidsoppgaver, og alle har en tapsbegrensningsplikt/innretningsplikt.

c) Menerstatning

Menerstatning er erstatning for ”varig og betydelig skade av medisinsk art”, hvor erstatning utbetales på grunnlag av menets medisinske art og størrelse og dets betydning for personlige livsutfoldelse. Med ’varig’ skade menes at skaden må være av en viss varighet (ca 10 år eller lengre), og med ’betydelig’ skade menes at den medisinske invaliditet normalt må være på 15 % eller mer.

Menerstatningen beregnes på grunnlag av den medisinske invaliditet (skadens omfang) og skadelidtes alder. Den medisinske invaliditet bestemmes normalt av spesialister på grunnlag av invaliditetstabell fastlagt av Sosialdepartementet.

d) Forsørgertapserstatning

Den som ble forsørget av avdøde - normalt ektefeller, samboere og barn - kan kreve erstatning for forsørgertap. Tilsvarende gjelder for den som i nær fremtid kunne påregne slik forsørging. Det er et vilkår for erstatning at den som krever erstatning helt, eller delvis, faktisk ble (ville ha blitt) forsørget av avdøde. Det vil kunne foreligge forsørgelse selv om de(n) etterlatte er i stand til å forsørge seg selv. Dersom avdøde bidro til at den felles levestandard ble høyere enn gjenlevende kan make å opprettholde alene, vil det normalt foreligge en delvis forsørgelse.

Avdødes bidrag kan ha vært i form av egen inntekt eller i form av ytelser (arbeid) i hjemmet. Omsorg av barn mv er også erstatningsberettiget. Ved beregningen av forsørgertapserstatning skal både avdødes forsørgelses og den etterlattes muligheter for selv å bidra til sin egen forsørging vurderes. I tillegg ytes dekning av gravferd mv.

e) "Barneerstatning"

Ved erstatning til barn og ungdom under 16 (på skadetidspunktet) gjelder egne erstatningsregler. I disse tilfellene utbetales standardisert erstatning, hvor erstatningsbeløpet avhenger av barnets/ungdommens medisinske invaliditet.

f) Eventuell medvirkning

Dersom skadelidte har medvirket kan erstatningen settes ned eller helt bortfalle.